

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії, президент
Національного університету «Києво-
Могилянська академія»

С.М.Кит
«27» *листопада* 2014 р.

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування зі спеціальності: 8.02030307 «Філологія» до
вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра в 2014 році**

Київ-2014

Вступне фахове випробування зі спеціальності «Філологія. Теорія, історія української мови та компаративістика» до вступу за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра в 2014 році включає три групи питань, сформульованих відповідно до чинних програм з нормативних мовознавчих дисциплін:

- із сучасної української літературної мови;
- з історії української та старослов'янської мов;
- із загального мовознавства.

Вступне фахове випробування має форму білетів.

Кількість білетів – 50 (у кожному білеті по 3 питання).

Питання для підготовки до екзамену зі спеціальності:

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Вступ. Фонетика і фонологія. Морфонологія

1. Українська мова як мова українського народу. Діалекти української мови та її літературна форма. Писемна й усна форми української літературної мови. Питання про функціональні стилі української літературної мови. Статус української мови як державної.
2. Фонетика української літературної мови як учення про її звукову систему. Основні одиниці фонетики української мови.
3. Зміни звукового складу слів у мовному потоці. Історичні пояснення звукових змін.
4. Фонологія як учення про систему фонем української літературної мови. Поняття фонем. Функції та диференційні ознаки фонем. Сильні та слабкі позиції фонем. Інваріант і варіанти фонем.
5. Система фонем української літературної мови. Голосні та приголосні фонем сучасної української літературної мови, їх класифікація.
6. Морфонологія як учення про регулярні фонологічні чергування у складі морфем. Найдавніші чергування голосних. Чергування приголосних фонем при словотворенні та словозміні в українській мові.

Орфоепія. Графіка й орфографія

7. Орфоепія як розділ мовознавчої науки. Суспільне значення орфоепічних норм, процес усталення їх. Сучасні орфоепічні норми української мови. Вимова голосних, приголосних та їхніх сполук.
8. Вимова слів іншомовного походження. Норми українського наголосу. Стилї орфоепії. Причини відхилень від орфоепічних норм. Орфоепія і культура мовлення.
9. Графіка української мови. Короткі відомості з історії української графіки. Український алфавіт. Співвідношення між літерами українського алфавіту і фонемами української літературної мови.
10. Орфографія як розділ мовознавчої науки. Короткі відомості з історії українського правопису. Принципи українського правопису та їхня роль і місце в українській орфографії. Проблеми нового правопису.
11. Граматичні та лексико-семантичні основи вживання великої літери. Правопис прізвищ і географічних назв. Правопис слів іншомовного походження згідно з чинними нормами. Основні правила переносу слів.

Лексикологія, фразеологія, лексикографія

12. Українська лексикологія як учення про лексичне значення слова та лексико-семантичну систему української літературної мови. Слово як лексична одиниця, його функції та значення. Типи лексичних значень. Загальні та власні назви.
13. Омоніми, пароніми, синоніми, антоніми та пов'язані з ними явища в лексичній системі української мови.
14. Лексика сучасної української мови з погляду її походження. Українська літературна мова як джерело лексичних засвоєнь іншими мовами.
15. Склад лексики сучасної української літературної мови з погляду активного й пасивного запасу. Індивідуально-авторські неологізми.
16. Лексика сучасної української мови з погляду сфери її вживання. Стилїстична диференціація лексичного складу української мови.
17. Фразеологія як розділ мовознавства. Поняття фразеологічної одиниці. Класифікації фразеологізмів. Використання фразеологізмів у різних стилях мови.
18. Джерела української фразеології. Лексико-граматичні зміни фразеологізмів української мови. Поповнення сучасної фразеології у зв'язку з розвитком України. Найважливіші праці з української фразеології.
19. Українська лексикографія. Типи словників. Історія української лексикографії. Розвиток національної лексикографії в новітні часи. Характеристика найважливіших лексикографічних праць.

Морфеміка і словотвір

20. Слово і морфема. Морфемна будова слів. Типи морфем. Зміни в морфемному складі слів у процесі історичного розвитку української мови.
21. Словотвір як лінгвістична дисципліна. Зв'язок словотвору з лексикою і граматиною. Словотвір і словотворення. Мотиваційні зв'язки в словотворенні. Твірна основа і формант. Словотвірне значення, словотвірний тип і словотвірна модель. Словотвірний ланцюжок і словотвірне гніздо.
22. Способи творення слів та їх різновиди у сучасній українській літературній мові. Словотворення як основне джерело збагачення лексичного складу української мови.

Граматика. Морфологія. Синтаксис

23. Граматика української мови та її розділи. Основні граматичні поняття. Способи й засоби вираження граматичних значень слова в сучасній українській літературній мові. Система граматичних категорій в українській мові.
24. Українська морфологія як граматичне вчення про частини мови. Принципи виділення частин мови в українській мові. Повнозначні та службові частини мови. Вигуки як окремий лексико-граматичний клас слів. Перехід слів з однієї частини мови в іншу (загальна характеристика). Дискусійні питання в класифікації частин мови.
25. Іменник, його ознаки та лексико-граматичні розряди. Словотвір іменників. Наголос при словотворенні іменників.
26. Граматичні категорії іменників, засоби їх вираження та значення. Поділ іменників на відміни і групи. Історичні коментарі до граматичних категорій роду, числа, відмінка і типів відмін іменників.
27. Прикметник як частина мови. Лексико-граматичні групи (розряди) прикметників. Перехід прикметників з однієї групи в іншу. Словотвір прикметників.
28. Граматичні категорії прикметників. Короткі й повні прикметники, стягнені та нестягнені форми повних прикметників (з історичним поясненням). Ступені порівняння якісних прикметників. Наголос при відмінюванні прикметників.
29. Числівник як частина мови. Семантичні та морфологічні групи числівників (з історичним поясненням). Відмінювання числівників. Синтаксичні функції та зв'язки числівників.
30. Займенник як частина мови. Групи займенників за значенням. Відмінювання займенників. Наголос у займенниках. Словотвір займенників.

31. Дієслово як частина мови. Форми дієслова, місце інфінітива в системі дієслівних форм. Основи дієслова та їх роль у творенні дієслівних форм. Поняття про класи дієслів української мови. Словотвір дієслів. Наголос у дієсловах.
32. Категорія виду дієслова, її зв'язок з категоріями способу й часу. Значення й способи творення видових форм. Дієслова, що мають значення двох видів, та одновидові дієслова. Перехідні й неперехідні дієслова, їх зв'язок з категорією дієслівного стану. Категорія стану, утворення станів у українській мові.
33. Категорія особи, її значення й морфологічне вираження. Безособові дієслова. Категорія числа й роду особи в системі дієслова. Дієвідмінювання. Категорія способу (з історичним поясненням). Уживання форм одного способу в значенні іншого. Категорія часу дієслова. Значення, вираження та вживання часових форм.
34. Дієприкметник. Активні й пасивні дієприкметники в сучасній українській літературній мові. Граматичні категорії дієприкметників. Наголос у дієприкметниках. Перехід дієприкметників в інші частини мови. Безособові дієслівні форми на **-но, -то**. Дієприслівник як форма дієслова. Ознаки, значення, творення й синтаксична роль дієприслівників. Перехід дієприслівників в інші частини мови.
35. Прислівник, його значення, морфологічні ознаки й синтаксична роль. Групи прислівників за семантикою. Ступені порівняння означальних прислівників. Творення прислівників. Перехід прислівників в інші частини мови.
36. Службові частини мови. Прийменники. Сполучники. Частки. Перехід повнозначних слів у службові частини мови.
37. Вигуки як особливий лексико-граматичний клас слів. Групи вигуків за значенням. Словотвір й уживання вигуків. Поняття про слова категорії стану (предикативи) й модальні слова: їх семантика, морфологічні ознаки та синтаксична роль.
38. Синтаксис як учення про граматичну будову мови. Одиниці та категорії синтаксису. Словосполучення як одиниця синтаксису. Його ознаки та відмінності від інших одиниць синтаксису і непряждних сполучень слів. Вияв у словосполученні національної специфіки мови.
39. Типи підрядних словосполучень і способи вираження в них синтаксичних відношень. Типи словосполучень за морфологічною ознакою головного слова. Види підрядного зв'язку між членами речення в словосполученнях.
40. Речення як основна одиниця синтаксису. Основні ознаки речення. Класифікація речень. Типи речень за метою, їх інтонаційні, змістові та структурні особливості.

- Стверджувальні й заперечні речення. Окличні речення як засіб вираження почуттів.
41. Просте двоскладне речення. Головні члени двоскладного простого речення. Їх типи, способи вираження, синтаксичні зв'язки.
 42. Прості поширені й непоширені речення. Другорядні члени речення. Класифікація, значення, способи вираження, синтаксичні зв'язки і роль другорядних членів у структурі речення.
 43. Односкладні речення. Їх структурно-семантичні типи. Характер головного члена в них. Поняття про конструкцію «іменний уявлення».
 44. Повне й неповне речення. Типи неповних речень. Відмежування неповних речень від повних односкладних. Уживання неповних речень у різних стилях мови. Слова-речення, їх типи і відмінність від неповних речень. Незакінчені й перервані структури мови. Порядок слів у простому реченні. Актуальне членування речення.
 45. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Поняття про граматичну однорідність і класифікація однорідних членів речення. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення, його основні умови й причини. Пунктуація в реченнях з однорідними і відокремленими членами.
 46. Вставні слова й словосполучення. Їх типи за будовою і значенням. Вставні речення, їх функції, зв'язок з основною частиною речення й місце в ньому. Вставлені слова, словосполучення й речення. Звертання, його значення, способи вираження, місце й зв'язки в реченні. Вокативні речення. Стилистична роль звертань. Пунктуація в реченнях зі вставними й вставленими конструкціями та звертаннями.
 47. Складне речення як синтаксична одиниця. Структурна відмінність складного речення від простого. Засоби зв'язку частин складного речення. Сурядність і підрядність у складному реченні. Перехідні випадки між сурядністю й підрядністю, між простим і складним реченням. Класифікація складних речень в українському мовознавстві.
 48. Складнопідрядні речення, їх структурно-сміслова єдність, засоби поєднання і місце предикативних частин. Класифікація складнопідрядних речень у лінгвістичній літературі. Особливості різних типів складнопідрядних речень. Багатокomпонентні складнопідрядні речення.

49. Складносурядні речення, їх типи, смислові відношення й засоби зв'язку предикативних частин. Безсполучникові складні речення, їх типи і засоби зв'язку. Синонімія сполучникових і безсполучникових речень. Багатокомпонентні складносурядні і безсполучникові складні речення. Багатокомпонентні складні речення з різними видами зв'язку (складні синтаксичні конструкції).
50. Період, його структурні типи, особливості інтонації, використання в мовних стилях. Пряма, непряма і власне-непряма мова, їх структурні особливості та стилістичне використання. Текст і його складники. Складне синтаксичне ціле (надфразна єдність). Абзац. Основи сучасної української пунктуації.

Рекомендована література

1. Авксентьев Л.Г. Сучасна українська мова: Фразеологія. – Харків, 1983; 1988.
2. Арполенко Г.П., Городенська К.Г., Щербатюк Г.Х. Числівник української мови. – К., 1980.
3. Атлас української мови. – К., 1984 – Т.1; Т. 2 –1988., Т.3. – 2001.
4. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. – К., 1980.
5. Безпалько О.П., Бойчук М.К., Жовтобрюх М.А., Самійленко С.П., Тараненко І.Й. Історична граматики української мови / Вид. 2-ге. – К., 1987.
6. Безпояско О.К., Городенська К.Г. Морфеміка української мови. – К., 1987.
7. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Морфологія. – К., 1993.
8. Винницький В.М. Наголос в сучасній українській мові. – К., 1984.
9. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. – К., 1993.
10. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К., 1993.
11. Вихованець І. Р. Система відмінків української мови. – К., 1987.
12. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. – К., 1988.
13. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Семантико-синтаксична структура речення. – К., 1983.
14. Вихованець І.Р., Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови. – К., 2004.
15. Гнатюк Г.М. Дієприкметник у сучасній українській мові. – К., 1982.
16. Грищенко А.П. Прикметник в українській мові. – К., 1978.
17. Грищенко А.П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові. – К., 1969.

- 18.Дорошенко С.І. Складні сполучникові конструкції в сучасній українській мові. – Х., 1980.
- 19.Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення (Просте речення, еквівалентне речення). – К., 1973.
- 20.Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності. – К., 1999.
- 21.Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови. Морфологія. – Донецьк, 1996.
- 22.Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. – К., 1986.
- 23.Історія української мови: Лексика і фразеологія. – К., 1983.
- 24.Історія української мови: Морфологія. – К., 1978.
- 25.Історія української мови: Синтаксис. – К., 1983.
- 26.Історія української мови: Фонетика. – К., 1979.
- 27.Історія українського правопису XVI-XX ст. Хрестоматія. – К., 2004.
- 28.Клименко Н.Ф. Основи морфеміки сучасної української мови.-К., 1998.
- 29.Клименко Н.Ф., Карпіловська Є.А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. – К. 1998.
- 30.Ковалик І.І. Вчення про словотвір. – Львів, 1958 – 1960. – Вип. 1-2.
- 31.Коваль А.П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. – К., 1967.
- 32.Культура української мови. Довідник. – К., 1990.
- 33.Курс історії української літературної мови. – К., 1958. – Т. 1; 1962. – Т.2.
- 34.Кучеренко І.К. Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія. – К., 1961. – Ч. 1; 1964. Ч.2.
- 35.Лисиченко Л.А. Лексикологія сучасної української мови. – Х., 1977.
- 36.Масенко Л.Т. Мова і суспільство. – К., 2004.
- 37.Матвіяс І.Г. Варіанти української літературної мови. – К, 1998.
- 38.Матвіяс І.Г. Іменник в українській мові. – К., 1974.
- 39.Матеріали про розвиток мов в Українській РСР – К., 1991.
- 40.Морфологічна будова української мови. – К., 1975.
- 41.Ожоган В.М. Займенникові слова у граматичній структурі сучасної української мови. – К., 1997.
- 42.Перебийніс В.С. Кількісні та якісні характеристики системи фонем сучасної української літературної мови. – К., 1970.
- 43.Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. К., 1976.
- 44.Півторак Г.П. Українці: звідки ми і наша мова. – К., 1993.

45. Півторак Г.П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. – К., 2001.
46. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української лїтературної мови. – К., 1992.
47. Русанівський В.М. Джерела розвитку схїднослов'янських лїтературних мов. – К., 1985.
48. Русанівський В.М. Структура лексичної і граматичної семантики. – К., 1988.
49. Русанівський В.М. Структура українського дїєслова. – К., 1971.
50. Синтаксис словосполучення простого речення. – К., 1975.
51. Складенко В.Г. Нариси з історичної акцентології української мови. – К., 1983.
52. Скрипник Л.Г. Фразеологїя української мови. – К., 1973.
53. Словотвір сучасної української лїтературної мови. – К., 1979.
54. Сучасна українська лїтературна мова / За ред. Грищенка А.П. – К., 1997.
55. Сучасна українська лїтературна мова: Вступ. Фонетика. – К., 1969.
56. Сучасна українська лїтературна мова: Лексика і фразеологїя. – К., 1973.
57. Сучасна українська лїтературна мова: Морфологїя. – К., 1969.
58. Сучасна українська лїтературна мова: Синтаксис. – К., 1972.
59. Сучасна українська лїтературна мова: Стилїстика. – К., 1973.
60. Теоретичні проблеми лїнгвістичної стилїстики. – К., 1972.
61. Тоцька Н.І. Голосні фонеми української лїтературної мови. – К., 1973.
62. Українська мова. Енциклопедїя. – К., 2000; 3-є видання – 2007.
63. Фарїон І. Мова – краса і сила: Суспільно-креативна роль української мови в ХІ – серединї ХІХ ст. – Львів, Видавництво національного університету «Львівська політехніка», 2007. – 168 с.
64. Українська мова у ХХ сторїччї: історїя лїнґвоциду. – К., 2005.
65. Українська мова як державна в Україні / Відп. ред. К.Г.Городенська. – К., 1999.
66. Чередниченко І.Г. Нариси загальної стилїстики сучасної української мови. – К., 1967.
67. Шевельов Ю. Українська мова в першїй половинї двадцятого столїття. – 1987.
68. Шульжук К.Ф. Складне речення в українській мові. – К., 1989.
69. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. – К., 2004.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНШИХ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ

Історична граматики української мови

1. Походження української мови, її місце серед інших слов'янських. Основні періоди розвитку. Джерела для вивчення історії української мови. Дослідники й дослідження з історії української мови.
2. Праслов'янська основа фонетичної системи давньоукраїнської мови. Закон відкритого складу та його наслідки. Формування консонантної системи давньоукраїнської мови дописемної доби. Історичні чергування приголосних в українській мові, що є наслідком праслов'янських змін: перша, друга, третя палаталізація задньобязикових, чергування приголосних перед [j] та ін.
3. Формування системи голосних давньоукраїнської мови дописемної доби. Найдавніші історичні чергування голосних. Чергування голосних після шиплячих. Походження [и] та [і] в українській мові.
4. Фонетична система давньоукраїнської мови XI-XIII ст. Наслідки ' занепаду зредукованих [ъ], [ь] у системі голосних. Сполуки **-ри-, -ли-**. Чергування давніх [о], [е] з [і] в новому закритому складі. Відхилення від цих чергувань. Наслідки занепаду зредукованих у системі приголосних. Фонетичні зміни давньоукраїнської мови, не пов'язані з занепадом [ъ], [ь].
5. Дохристиянська духовна культура в мові українського народу. Групи лексики, що найповніше відбивають дохристиянську духовну культуру українського народу. Зміни в лексичній системі української мови у зв'язку з прийняттям християнства.
6. Іменники в історії української мови: особливості творення, формування відмін, парадигми відмінювання. Історичне пояснення варіантів відмінкових закінчень, форм множини і залишків форм двоїни в українській мові.
7. Іменні частини мови (прикметники, числівники) та займенники в історії української мови. Особливості творення і відмінювання.
8. Дієслово в історії української мови. Історія форм теперішнього і майбутнього часу. Доля атематичних дієслів в українській мові. Історія форм минулого часу. Наказовий та умовний спосіб в історії української мови.
9. Незмінювані форми дієслів в історії української мови: інфінітив, супін. Історія активних і пасивних дієприкметників. Виникнення категорії дієприслівника.
10. Незмінювані частини мови в історії української мови: прислівники, прийменники, сполучники, частки. Вигуки в історії української мови.
11. Прості речення в історії української мови: двоскладні, односкладні, ускладнені. Особливості історичного розвитку.

12. Складні речення в історії української мови: безсполучникові, сполучникові, складнопідрядні. Особливості історичного розвитку.

Історія української літературної мови

13. Давньоруська літературно-писемна мова XI - середини XIII ст. Типологічні, стилістична структура. Українська мова в конфесійних, ораторських та агітаторах Київської Русі. Жанрово-стилістичні особливості використання мови у світських творах Київської Русі. Жанрово-стилістичні особливості використання.
14. Староукраїнська літературна мова другої половини XIII – середини XV ст. Диференціація на слов'янонормовану (церковнослов'янську) і руську («посполиту»). Народна мова як основа поділу й нормування. Жанрово-стилістична диференціація. Доба Відродження в історії староукраїнської літературної мови. Середина XV – XVI ст. Процес демократизації та націоналізації літературної мови.
15. Фонологічна і граматична система староукраїнської мови за пам'ятками другої половини XVI-XVIII ст. Стильовий розвиток староукраїнської літературної мови другої половини XVI-XVIII ст. Доба Бароко XVII-XVIII ст. Вплив Київської Могиллянської академії. Козацькі літописи кінця XVII-XVIII ст. – видатне явище в історії української літературної мови.
16. Розвиток наукового стилю староукраїнської літературної мови середини XVI-XVIII ст. Науково-практичні твори. Староукраїнські граматичні та лексикографічні праці (Григорія Сковороди, М. Смотрицького, П. Беринди, І. Ужєвича, Є. Славинецького та ін.).
17. Мова ліричних пісень, авторської барокової поезії другої половини XVI-XVIII ст. Перші публікації народних пісень. Поезії К. Саковича, С. Почаського, І. Величковського, Кл. Зіновієва та ін. Мова Київської шкільної драми XVII-XVIII ст. Українські інтермедії та діалоги, бурлескно-травестичні твори XVII-XVIII ст. Мова творів Г. Сковороди.
18. Нова українська літературна мова кінця XVIII – першої половини XIX ст. Її діалектна основа. Мова творів Івана Котляревського. Мова прози Григорія Квітки-Основ'яненка.
19. Тарас Шевченко – основоположник нової української літературної мови. Фонетичні, граматичні, лексичні особливості мови його творів. Мова творів Тараса Шевченка та українських поетів-романтиків першої половини та середини XIX ст. (зіставний аналіз).

20. Українська літературна мова середини XIX – першої третини XX ст. Проблеми формування фонетики і граматики. Жанрово-стилістичний розвиток. Мова творів П. Куліша, І. Нечуя-Левицького, Панаса Мирного, М. Коцюбинського.
21. Мова української драматургії останньої чверті XIX – початку XX ст. Роль Лесі Українки в історії розвитку української літературної мови.
22. Українська літературна мова в західних землях України (починаючи з «Русалки Дністрової»). Роль І. Франка в історії розвитку української літературної мови. Варіативність фонетичних і граматичних норм української літературної мови середини і другої половини XIX ст. Тенденції до уніфікації норм.
23. Лінгвістичне опрацювання проблем історії української мови в другій половині XIX – першій третині XX ст. Праці О. Потебні, П. Житецького, І. Огієнка, Б. Грінченка, Є. Тимченка, А. Кримського та ін. З історії становлення та закріплення єдиного українського правопису. Науковий стиль української літературної мови останньої третини XIX – першої третини XX ст. Роль Української держави 1917-1920 рр. у розвитку офіційно-ділової мови.
24. Білінгвізм у СРСР і функціональний статус української мови. Мовна політика КПРС на практиці та її наслідки для розвитку української літературної мови.
25. Українська літературна мова середини і другої половини XX ст. Фонетичні та граматичні норми, їх закріплення у правописі, граматиках і словниках.
26. Мова української поезії, прози і драматургії середини і другої половини XX ст. Стилістичні норми і тенденції розвитку.
27. Мова українських письменників-шістдесятників, письменників-політв'язнів та української діаспори XX ст. Їх значення для розвитку української літературної мови кінця XX – початку XXI ст.
28. Жанрово-стилістичний розвиток української літературної мови кінця XX – початку XXI ст.
Найважливіші лексикографічні та наукові праці з української літературної мови в другій половині XX – на початку XXI ст.
29. Правописна регламентація сучасної української літературної мови. Суспільно-політичне і законодавче підґрунтя для розвитку української літературної мови на початку XXI ст.

Рекомендована література

1. Бабич Н.Д. Історія української літературної мови : Практичний курс. – Львів, 1993.

2. Бевзенко С.П. Історична морфологія української мови (Нариси із словозміни та словотвору). – Ужгород, 1960.
3. Бевзенко С.П. Історія українського мовознавства. – К., 1991.
4. Булаховський Л.А. Історичний коментарій до української мови // Вибрані праці. – У 5-ти т. – К., 1977. – Т. 2.
5. Булаховський Л.А. Питання походження української мови // Вибрані праці. – У 5-ти т. – К., 1977. – Т. 2.
6. Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності. – К., 1999.
7. Жанри і стилі в історії української літературної мови. – К., 1989.
8. Житецький П.Г. Вибрані праці : Філологія. – К., 1987.
9. Історична граматики української мови / М.А.Жовтобрюх, О.Т.Волох, С.П.Самійленко, І.І.Слинько. – К., 1980.
10. Історія українського правопису XVI-XX ст. Хрестоматія. – К., 2004.
11. Історія української мови : Вступ. Фонетика. – К., 1979.
12. Історія української мови : Лексика і фразеологія. – К., 1983.
13. Історія української мови : Морфологія. – К., 1978.
14. Історія української мови : Синтаксис. – К., 1983.
15. Історія української мови : Хрестоматія / Упоряд. С.Я.Єрмоленко, А.К.Мойсієнко. – К., 1996.
16. Коломієць Л.І., Майборода А.В. Історична граматики української мови: Збірник вправ. – К., 1988.
17. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології. — К. 2008; 2013.
18. Німчук В.В. Мовознавство на Україні в XIV – XVII ст. – К., 1985.
19. Огієнко І. Історія української літературної мови. – К., 1995.
20. Передрієнко В.А. Формування української літературної мови ХУІІІ ст. на народній основі. – К., 1969.
21. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова. - К., 1993.
22. Півторак Г. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. – К., 2001.
23. Плющ П.П. Історія української літературної мови. – К., 1971.
24. Русанівський В.М. Історія української літературної мови. – К., 2001.
25. Український правопис. – К., 1990.
26. Хрестоматія матеріалів з історії української літературної мови / Упоряд. П.Д.Тимошенко. – У 2-х ч. – К., 1959. – Ч. 1; 1961. – Ч. 2.
27. Чапленко В. Історія нової української літературної мови. – Нью-Йорк, 1970.

28. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900 – 1941).
Стан і статус. – Чернівці, 1998.
29. Шевельов Ю. Історична фонологія української мови. – Х., 2002.
30. Shevelov G.Y. A Prehistory of Slavic. The Historical Phonology of Common Slavic. –
Heidelberg, 1964.

Старослов'янська мова

30. Поняття про старослов'янську мову. Питання про її діалектну основу. Варіанти старослов'янської мови. Основні історичні джерела вивчення історії старослов'янської мови. Наукове і практичне значення вивчення старослов'янської мови для слов'янського мовознавства. Місце старослов'янської мови серед інших слов'янських мов. Історія виникнення й розвитку старослов'янської мови. Діяльність Кирила і Мефодія у створенні старослов'янської літературної мови.
31. Виникнення писемності у слов'ян. Старослов'янські азбуки, їх походження й поширення в слов'янських країнах. Значення старослов'янської писемності для розвитку слов'ян.
32. Назви, звукові та числові значення літер глаголиці й кирилиці в старослов'янській мові. Діакритичні та розділові знаки старослов'янської мови.
33. Найдавніші пам'ятки старослов'янського письма. Глаголичні й кириличні пам'ятки, коротка їх характеристика. Наукова і навчальна література зі старослов'янської мови. Внесок українських і зарубіжних учених у вивчення старослов'янської мови.
34. Звукова система старослов'янської мови другої половини IX ст. Фонетична структура слова. Класифікація голосних звуків. Сильна та слабка позиція зредукованих голосних. Позиційні зміни голосних. Уживання голосних після приголосних і на початку слова.
35. Класифікація приголосних звуків старослов'янської мови другої половини IX ст. Характеристика приголосних за місцем і способом творення, за наявністю голосу й шуму, за твердістю й м'якістю. Сполучуваність приголосних з голосними та іншими приголосними.
36. Зв'язок старослов'янської фонетичної системи з праслов'янською. Основні особливості фонетичної системи індоєвропейської прамови і праслов'янської мови та їх розвиток у старослов'янській мові. Витоки та особливості старослов'янської просодії (наголосу, інтонації, часокількості).
37. Витоки й розвиток праслов'янського вокалізму та його наслідки в старослов'янській мові. Найдавніші чергування голосних у старослов'янській мові.

38. Витоки й розвиток праслов'янського консонантизму та його відношення до старослов'янського. Тенденція до висхідної звучності складів і пов'язані з нею звукові процеси в системі приголосних. Поява протетичних *j-* і *v-* перед голосними на початку слова.
39. Лексичні особливості пам'яток старослов'янської мови. Тематичні групи лексики праслов'янського походження. Слова, створені Костянтином і Мефодієм. Запозичення в старослов'янській мові. Засоби словотворення в старослов'янській мові.
40. Лексико-граматичні розряди слів (частини мови) у старослов'янській мові. Іменник. Граматичні категорії іменника. Типи відмін іменників за темою основи. Словотвір іменників.
41. Займенник у старослов'янській мові. Розряди займенників старослов'янської мови за значенням, їх походження і граматичні особливості. Відмінювання займенників різних розрядів. Явище суплетивізму основ.
42. Прикметник у старослов'янській мові. Групи прикметників за значенням, їх творення. Іменні й займенникові форми прикметників, відмінності в граматичному значенні й синтаксичному вживанні їх. Відмінювання іменних форм прикметників. Творення і відмінювання займенникових форм прикметників. Творення ступенів порівняння прикметників.
43. Числівник у старослов'янській мові. Групи числівників за значенням і структурою. Походження, творення і відмінювання числівників різних груп. Уживання числівників з іменниками.
44. Дієслово в старослов'янській мові. Особові та неособові форми дієслів. Граматичні категорії. Інфінітив і супін. Активні та пасивні дієприкметники теперішнього і минулого часу. Їхні форми, відмінювання, фонетичні зміни. Питання про дієприслівник у старослов'янській мові.
45. Основи дієслів та класи за цими основами. Дієслова дійсного способу теперішнього часу, їх дієвідмінювання, морфологічні зміни. Дієслова дійсного способу майбутнього часу. Дієвідмінювання різних форм майбутнього часу.
46. Минулий час дієслів у старослов'янській мові. Прості форми минулого часу: аорист та імперфект, їх значення, походження, форми, дієвідмінювання, фонетичні зміни. Складені форми минулого часу дієслів: перфект, плюсквамперфект.
47. Прислівник. Розряди прислівників за значенням. Групи прислівників за походженням. Творення займенникових, відіменних і відприслівникових прислівників. Ступені порівняння прислівників. Службові частини мови. Їх значення, походження, структура, функції. Вигук. Походження вигуків.

48. Синтаксис старослов'янської мови. Просте речення. Вираження заперечення в старослов'янській мові. Головні члени речення і способи їх вираження. Називний і знахідний предикативний. Особливості узгодження присудка з підметом, їх місце в реченні.
49. Другорядні члени речення, способи їх вираження в старослов'янській мові. Особливості узгодження, керування (безприйменникового і прийменникового) і прилягання. Синтаксис відмінкових форм. Зворот «давальний самотійний». Порядок слів у словосполученні й реченні.
50. Структурні типи речень у старослов'янській мові. Основні види простого речення. Просте ускладнене речення. Загальна характеристика складних сполучникових і безсполучникових складних речень. Складнопідрядні речення.

Рекомендована література

1. Бернштейн С.Б. Очерк сравнительной грамматики славянских языков. – М., 1961.
2. Леута О. І. Старослов'янська мова. – К., 2001; 2007.
3. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975.
4. Майборода А.В., Коломієць Л.І. Старослов'янська мова : Збірник вправ і завдань. – 2-е вид. – К., 1992.
5. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.
6. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – К., 1983.
7. Хабургаев Г.А. Старославянский язык. – 2-е изд. – М., 1986.
8. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов. – К., 1964.
9. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології. — К., 2008; 2013.
10. Львов А.С. Очерки по лексике памятников старославянской письменности. – М., 1966.
11. Мейе А. Общеславянский язык. – М., 1951.
12. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. – К., 1966.
13. Огієнко І. Костянтин і Мефодій, їх життя та діяльність. – Варшава, 1926.– Ч. 1–2 (Історія церковнослов'янської мови. – Т. 1).
14. Огієнко І. Пам'ятки старослов'янської мови X – XI віків. – Варшава, 1929 (Історія церковнослов'янської мови. – Т. 5).
15. Огієнко І. Фонетика церковнослов'янської мови. – Варшава, 1927 (Історія церковнослов'янської мови. – Т. 3).
16. Питання походження і розвитку слов'янської писемності. – К., 1963.
17. Різник М.Г. Письмо і шрифт. – К., 1973.

18. Цейтлин Р.М. Лексика старославянского языка. – М., 1977.
19. Українська мова: Енциклопедія. – К., 2000; 2004; 2007.
20. Ягич И.В. История славянской филологии. – СПб., 1910.
21. Ягич И.В. Глаголическое письмо. – СПб., 1911.
22. Shevelov G.Y. A Prehistory of Slavic. The Historical Phonology of Common Slavic. – Heidelberg, 1964.

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

Вступ до мовознавства

1. Вступ. Предмет і завдання мовознавства як науки. Зв'язок мовознавства із суспільними і природничими науками. Виникнення й розвиток мовознавства. Аспекти, методи і прийоми лінгвістичних досліджень.
2. Мова, її суспільна природа і функції. Зв'язок мови і мислення. Походження мови. Донаукові й наукові теорії походження мови.
3. Історичний розвиток мов. Основні процеси історичного розвитку мов: дивергенція і конвергенція. Процеси дивергенції та конвергенції на різних етапах розвитку суспільства і на різних мовних рівнях. Взаємодія мов і діалектів. Літературна мова як історична категорія. Поняття про субстрат, суперстрат і адстрат.
4. Мови світу та їх класифікації. Генеалогічна та структурно-типологічна класифікації мов. Мови народів і народностей України з погляду різних класифікацій.
5. Мова й письмо. Етапи розвитку й основні типи письма. Графіка й орфографія. Принципи орфографії в різних мовах.
6. Структура мови. Системний характер будови мови. Поняття лінгвістичного знака і рівня мови. Організація основних та проміжних мовних рівнів. Якісна і кількісна відмінність мовних знаків різних рівнів.
7. Фонетика як розділ мовознавства. Мовний апарат та його робота. Фонетичне членування мовного потоку.
8. Артикуляційно-акустична характеристика голосних і приголосних звуків у різних мовах світу.
9. Взаємодія і зміни звуків у потоці мовлення. Комбінаторні та позиційні зміни звуків у різних мовах світу. Поняття про орфоепію.
10. Фонологія як наука про систему фонем. Фонема як основна одиниця фонології, функції та диференційні ознаки фонем. Фонема і звук. Системна організація фонем. Історичні зміни голосних і приголосних фонем.

11. Лексикологія як розділ мовознавства. Супровідні розділи лексикології: фразеологія, ономастика, етимологія, лексикографія.
12. Слово як предмет лексикології. Основні функції слова. Лексичне значення слова. Типи лексичних значень слова. Розвиток лексичних значень. Зміни в семантичній структурі слів. Енантіосемія як наслідок історичного розвитку значення слова.
13. Типи системних відношень лексичних одиниць. Омонімія, основні шляхи утворення омонімів. Типи омонімів. Парнонімія. Міжмовна омонімія. Синонімія. Табу та евфимізми як специфічні синоніми. Антонімія. Оксюмори як специфічний вияв антонімії.
14. Лексична система мови. Лексика з погляду її походження: успадковані з попередніх епох (питомі) слова, засвоєні з інших мов (запозичені) слова. Кальки. Інтернаціоналізми. Явище пуризму.
15. Зміни в лексичному складі мови. Активна й пасивна лексика. Диференціація лексики за сферою вживання і стилістичним забарвленням.
16. Предмет і розділи граматики. Основні одиниці та елементи граматичної будови мови: морфема, словоформа, словосполучення і речення. Граматичне значення слова, способи й засоби його вираження в різних мовах. Граматичне й лексичне значення слів. Граматична форма. Граматичні категорії.
17. Морфологічна будова слова (морфеміка). Типи морфем у різних мовах. Історичні зміни в морфемній структурі слова.
18. Словотвір як проміжний рівень мови. Основні поняття дериватології та способи словотворення.
19. Морфологія як розділ граматики. Частини мови як лексико-граматичні класи слів. Принципи виділення і класифікація частин мови у флективних і нефлективних мовах. Явище переходу слів з одного лексико-граматичного класу в інший.
20. Синтаксис як розділ граматики. Синтаксичні одиниці та зв'язки. Поняття синтагми. Речення як основна одиниця синтаксису. Актуальне членування речення. Будова речень у різних мовах.

Рекомендована література

1. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства: короткий нарис. – К.: «Вища школа», 2006.
2. Білецький А.О. Про мову і мовознавство. – К.: АртЕк, 1997.
3. Булаховський Л.А. Введение в языкознание. – М.: ВШ, 1954.
4. Булаховський Л.А. Нариси з загального мовознавства. – К.: 1959.
5. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: ВШ, 1985.

6. Головин Б.Н. Введение в языкознание. – М.: ВШ, 1973.
7. Дорошенко С.І., Дудик П.С. Вступ до мовознавства. – К.: ВШ, 1974.
8. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство. – К.: Центр навч. літератури, 2006.
9. Калинович М.Я. Вступ до мовознавства. – К., 1974.
10. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. – К. – Одеса, 1991; 2006.
11. Кодухов В.И. Введение в языкознание. – М.: Просвещение, 1979.
12. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. – К.: Академія, 2000; 2005.
13. Левицький Юрій-Мирослав. Мови світу: Енциклопедичний довідник. – Львів: Місіонер, 1998.
14. Реформатский А.А. Введение в языкознание. – М.: Просвещение, 1967.
15. Ющук І.П. Вступ до мовознавства. – К.: Рута, 2000.

Загальне мовознавство

21. Курс «Загальне мовознавство», його предмет, завдання і місце в системі навчальних лінгвістичних дисциплін. Основні розділи загального мовознавства. Напрями вивчення історії лінгвістичної думки. Побудова і періодизація історії мовознавства. Зв'язок історії мовознавства з історією філософської думки та історією суспільства.
22. Стародавнє східне мовознавство. Мовознавство в стародавній Індії. Китайське мовознавство. Арабське мовознавство. Значення східного мовознавства для сучасної лінгвістики.
23. Античне європейське мовознавство. Давньогрецьке мовознавство. Мовознавство в Стародавньому Римі. Значення античного європейського мовознавства для сучасної науки.
24. Європейське мовознавство Середньовіччя та епохи Відродження. Мовознавство XVII-XVIII ст.: лексикографічні праці, теорії походження мови. «Всезагальна раціональна граматика» А. Арно і К. Лансло. Філософська і нормативні граматика, «Російська граматика» М. Ломоносова.
25. Передумови порівняльно-історичного мовознавства. Виникнення порівняльно-історичного мовознавства: Ф. Бопп, Я. Грім, Р. Раск, О. Востоков.
26. Загальна лінгвістична концепція мови В. фон Гумбольдта та її філософські основи: мова як діяльність і національна свідомість, системний характер мови, вчення про внутрішню форму мови, мова й мислення, антиномії мови, походження й розвиток мови, морфологічна класифікація мов. Критичні оцінки окремих положень лінгвістичної концепції Гумбольдта.

27. Дальший розвиток порівняльно-історичного мовознавства у другій половині XIX ст. Становлення порівняльно-історичного методу в романському, германському і слов'янському мовознавстві. Перші етимологічні словники. «Порівняльна грамати́ка романських мов» Ф.Діца, «Порівняльна грамати́ка слов'янських мов» Ф. Міклошича та ін.
28. Лінгвістична концепція А. Шлейхера і наступний розвиток порівняльно-історичного мовознавства. Молодограматична школа в мовознавстві. Здобутки і вади молодогограматизму.
29. Логіко-граматичний напрям у мовознавстві середини – другої половини XIX ст. (К. Беккер, Ф. Буслаєв). Філологічна, логічна (філософська) та історична грамати́ка. Зарубіжні психологічні школи в мовознавстві XIX ст. (Г. Штейнталь, М. Лацарус, В. Вундт та ін.).
30. Харківська лінгвістична школа. Загальнолінгвістична концепція О. Потебні та її філософські основи. Вчення про мову й мислення, слово, його внутрішню форму й значення, систему мови, мову й мовлення, граматичні категорії речення.
31. Казанська лінгвістична школа. Лінгвістичні погляди О. Бодуена де Куртене. Вчення про мову як соціально-психічне явище. Проблема мови й мовлення, статичності й динаміки. Знаковий характер мови. Вчення про фонему та морфемну структуру слова. Питання порівняльно-історичного мовознавства та типології мов. Праці М. Крушевського, В. Богородицького.
32. Московська лінгвістична школа, її основоположник П. Фортунатов. Проблема мови й мислення, вчення про форму слова, словосполучення і речення, питання порівняльно-історичного мовознавства. Лінгвістичні погляди О. Шахматова, О. Пешковського, М. Покровського та ін.
33. Мовознавство кінця XIX – початку XX ст. Критика молодогограматизму і нові пошуки в мовознавстві. Школа «Слів і речей». Виникнення соціології мови та інших шкіл.
34. Лінгвістична концепція Ф. де Сосюра та її підґрунтя. Теорія мови і мовлення. Мова як система. Знаковий характер мови. Учення про синхронію й діакронію.
35. Мовознавство XX ст. і структуралізм. Празький лінгвістичний гурток («функціональна лінгвістика»), копенгагенська глосематика, американський структуралізм і дескриптивна лінгвістика.
36. Радянське мовознавство. Теоретичні проблеми загального радянського мовознавства, пошуки нового історико-матеріалістичного рішення його теоретичних питань. Діяльність М. Марра, І. Мещанінова.

37. Розвиток традиційних напрямів у радянському й українському загальному мовознавстві ХХ ст. Проблематика загального мовознавства в працях Є. Поливанова, Л. Щерби, О. Смирницького, В. Виноградова, Л. Булаховського, С. Мельничука та ін. Соціологічні та соціолінгвістичні проблеми радянського мовознавства.
38. Новітні напрями й концепції загального мовознавства: когнітивна лінгвістика, комп'ютерна лінгвістика, комунікативна лінгвістика, генеративна лінгвістика, сучасна соціолінгвістика, футурологічна лінгвістика та ін. Внесок українських мовознавців у розвиток новітніх напрямів.
39. Лінгвістичні теорії як система вірогідних наукових лінгвістичних знань. Сучасні погляди на сутність, походження, властивості й функції мови.
40. Діалектичний взаємозв'язок мови й мислення. Типи людського мислення й мова. Мова й пізнавальна діяльність людини. Теорія мовної відносності та її критична оцінка. Мова й мовлення. Одиниці та категорії мови й мовлення.
41. Мовознавство і семіотика. Властивості мовного знака. Мова як знакова система особливого роду. Типи мовних знаків і мовні одиниці. Відмінність мовних знаків від інших штучних знакових систем і знаків-сигналів.
42. Мова й суспільство. Суспільна природа мови й мовної діяльності. Мова як соціально-історична норма. Узус. Соціальна спільність людей і соціальні типи мов. Мова як найважливіша етнічна ознака. Соціолінгвістика та інтерлінгвістика.
43. Диференціація мови. Територіальна диференціація мови з погляду синхронії та діахронії. Літературна мова й діалекти. Соціальна диференціація мови. Літературна мова та її стилі.
44. Мова як система. Поняття системи в мові. Типи систем. Властивості мовної системи. Структурні елементи мовної системи та їх організація. Мова як система систем. Парадигматика і синтагматика як форми організації мовної системи та існування (функціонування) мови. Співвідношення системних і несистемних явищ. Система і норма.
45. Основні й проміжні мовні рівні. Фонетичний рівень мовної системи. Лексико-семантичний рівень мови. Морфологічний рівень. Синтаксичний рівень. Проміжні морфологічний, словотвірний та фразеологічний рівні.
46. Мова як історична категорія. Розвиток як властивість мови. Синхронія і діахронія. Причини мовних змін. Закони розвитку мови. Взаємодія мов та її історичні наслідки. Основні процеси й темпи розвитку мов та їхніх рівнів.

47. Методологія як складова частина мовознавства. Поняття про метод у лінгвістиці. Класифікація методів у теоретичному мовознавстві. Етапи наукового пізнання та лінгвістичного аналізу. Описовий метод та його прийоми.
48. Порівняльні методи. Порівняльно-історичний метод. Поняття про історико-порівняльний та історико-типологічний методи. Зіставний метод як основа типологічних досліджень. Метод лінгвістичної географії.
49. Методи структурної лінгвістики. Історія та засади структурного методу. Методика безпосередніх складників. Метод компонентного аналізу. Метод дистрибутивного аналізу. Метод трансформаційного аналізу.
50. Соціолінгвістичні методи. Методи психолінгвістики. Математичні методи й прийоми. Прийоми нормативно-стилістичної характеристики слів. Новітні методи лінгвістичних досліджень.

Рекомендована література

1. Бевзенко С.П. Історія українського мовознавства. – К., 1991. – 231 с.
2. Березин Ф.М. История лингвистических учений. – М., 1984. – 319 с.
3. Білецький А.О. Про мову і мовознавство. – К., 1996. – 224 с.
4. Булаховський Л.А. Вибрані праці: В 5-ти т. – К., 1975-1983. – Т. 1-5.
5. Булаховський Л.А. Нариси з загального мовознавства. – К., 1955. – 248 с.; Вид. 2, випр. і доп. – К., 1959. – 308 с.
6. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов / За ред. О.С.Мельничука. – К., 1966. – 595 с.
7. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985.
8. Глущенко В.А. Принципи порівняльно-історичного дослідження в історії українського і російського мовознавства: Харківська лінгвістична школа. – Слов'янськ, 1994. – 69 с.
9. Ковалик І.І., Самійленко С.П. Загальне мовознавство: Історія лінгвістичної думки. – К., 1985. – 214 с.
10. Кодухов В.И. Общее языкознание. – М., 1974. – 304 с.
11. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2003. – 288 с.
12. Кримський А.Ю. Розвідки, статті та замітки. – К., 1928. – 408 с.
13. Левицький Юрій-Мирослав. Мови світу: Енциклопедичний довідник. – Львів, 1998. – 204 с.
14. Максимович М.А. Собрание починений: У 3-х т. – К., 1876-1880. – Т. 1-3.
15. Методологічні питання мовознавства: 36 наукових статей. – К., 1966. – 211 с.

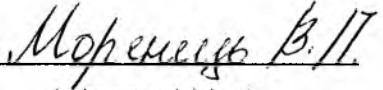
16. Німчук В.В. Мовознавство на Україні в XIV–XVII ст. – К., 1985. – 224 с.
17. Пещак М.М. Нариси з комп'ютерної лінгвістики. – Ужгород, 1999. – 200 с.
18. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. – К., 1976. – 288 с.
19. Півторак Г.П. Українці: звідки ми і наша мова. – К., 1993. – 200 с.
20. Потебня А.А. Мысль и язык. – 3-е изд. – Х., 1913. – 192 с.
21. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). – К., 1999. – 148 с.
22. Семчинський С.В. Вступ до порівняльно-історичного мовознавства. – К., 2002.
23. Семчинський С.В. Загальне мовознавство.-2-е вид. – К., 1996. – 413 с.
24. Сосюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики / Пер. з франц. – К., 1998. – 326 с.
25. Хомський Н. Роздуми про мову / Перекл. з англ. – Львів, 2000. – 352 с.

Затверджено на засіданні кафедри

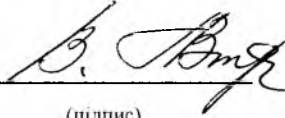
Протокол № 1 від 29 січня 2014 року

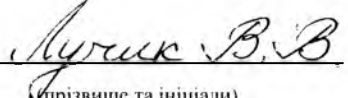
**Голова фахової
атестаційної комісії**

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступного іспиту

зі спеціальності: 8.02030307 — «Філологія. Теорія,

історія української мови та компаративістика»

у галузі знань – 0203 Гуманітарні науки

Екзаменаційні білети включають три групи питань сформульованих відповідно до програм з нормативних мовознавчих дисциплін:

- 1) із сучасної української літературної мови;
- 2) з історії української та старослов'янської мов;
- 3) із загального мовознавства.

Максимальна кількість можливих балів за письмову відповідь на три питання екзаменаційного білету становить 100 балів, з яких до 34 за відповідь на перше питання, до 33 за відповідь на друге питання і до 33 балів за відповідь на третє питання.

Вимоги до розкриття та критерії оцінювання відповідей з усіх питань екзаменаційного білету такі:

1. **На оцінку «відмінно» (91 – 100 балів)** абітурієнт повинен виявити глибокі системні знання програмного матеріалу з усіх трьох питань білету, дати вичерпні відповіді на кожне з них, науково обґрунтувати висловлені теоретичні положення та використаний ілюстрований матеріал, переконливо аргументувати власну позицію в розкритті дискусійних проблем, що стосуються питань екзаменаційного білету.
2. **На оцінку «добре» (76 – 90 балів)** абітурієнт повинен розкрити суть питань екзаменаційного білету, правильно пояснити теоретичні положення відповідей, підтвердивши їх прикладами, виявити достатні знання основної фахової літератури й термінології.
3. **На оцінку «задовільно» (61 – 75 балів)** абітурієнт повинен орієнтуватися в сучасній фаховій термінології та літературі, розкрити загальний зміст питань, навести елементарні приклади на підтвердження окремих з висловлених думок.

4. Оцінку «незадовільно» (60 балів і менше) абітурієнт отримує, якщо зовсім не розкрив суті двох або трьох питань білету, не володіє достатніми знаннями фахової термінології та елементарних лінгвістичних понять, не вміє кваліфіковано прокоментувати основні мовні факти і явища, що стосуються програмного матеріалу.

Затверджено на засіданні кафедри

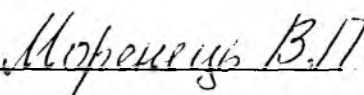
Протокол № 1 від 29 січня 2014 р

Голова фахової

атестаційної комісії

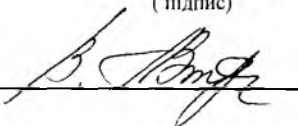

(підпис)

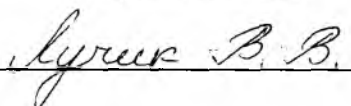

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)